

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ตามแนวคิดของ เคมมิสและแม็คเท็กการ์ท (Kemmis and McToggart, 1991, p. 169-170 อ้างถึงใน องอาจ นัยวัฒน์, 2554, หน้า 301-303) ทั้งนี้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection) ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษา สภาพและปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร
3. เพื่อติดตามผลการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้หลักของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของเคมมิสและแม็คแท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart, 1999, p.169-170) อ้างถึงใน องอาจ นัยวัฒน์, 2554, หน้า 301-303) ทั้งนี้ เพื่อการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning)

ดำเนินการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาความสัมพันธ์กับชุมชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน กำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนา และวางแผนกำหนดการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร มีเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) และผลการประเมินภายนอก (สมศ.) รอบที่สอง

1.2 การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์ครู บุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย และ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้นำหน่วยงานในชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1.3 การประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาครู ประกอบด้วย

- 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาครูในการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน
- 2) การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ และ 3) การนิเทศและติดตามผล

2. ขั้นการปฏิบัติการ (Action)

ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ดังนี้

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้จัดทำโครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี ในวงรอบที่ 1 ระยะเวลาการประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้เวลา 2 วัน ระหว่างวันที่ 29-30 มิถุนายน 2557

2.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ คือ โรงเรียนบ้านนาแก สำนักงานเขต-พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2557

2.3 การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ตามกรอบขอบเขตการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 6 งาน คือ งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม งานการออกเยี่ยมผู้ปกครองและผู้เรียนตามบ้านงานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น และงานการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา โดยดำเนินงานระหว่างวันที่ 7 กรกฎาคม 2557 ถึง 27 กุมภาพันธ์ 2558

3. ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)

3.1 สังเกตการจัดกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี

3.2 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี และโรงเรียนต้นแบบ

3.3 สัมภาษณ์ครูซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนนักเรียน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานองค์กรในชุมชนซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล

3.4 นิเทศติดตามผล การนิเทศและติดตามผลในวงรอบที่ 1 โดยกำหนดการนิเทศ ระหว่างวันที่ 29 มิถุนายน 2557 ถึงวันที่ 25 กันยายน 2557 และในวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน 2557 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2558 โดยเริ่มนิเทศติดตามผลตั้งแต่การประชุมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 29-30 มิถุนายน 2557 และขณะดำเนินกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี ตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 30 มกราคม 2556 และสะท้อนผล 28 กุมภาพันธ์ 2558

3.5 ประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน ด้านผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อ แม่ ผู้ปกครองและด้านผู้เรียนมีการผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

3.6 ประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี

4. ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection)

4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี ตามแนวทางพัฒนา 3 แนวทาง คือ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน 2) การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ และ 3) การนิเทศและติดตามผลแล้วประมวลผลภาพรวม

4.2 สรุปผลการดำเนินงาน ถ้าพบส่วนดีก็ดำเนินต่อไป ถ้ายังไม่เกิดการพัฒนาหรือพัฒนาแต่ยังไม่เป็นที่พอใจก็นำข้อมูลปัญหาอุปสรรคไปใช้วางแผนแก้ปัญหาตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการใน 4 ขั้นตอน ในวงรอบต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมีสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งได้แก่ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) แผนปฏิบัติการประจำปี 2556 และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หัวหน้าฝ่ายงาน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง ตามขอบข่ายงานทั้ง 6 งาน คือ 1) สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน 2) งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน 3) งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม 4) งานการออกเยี่ยมผู้ปกครองและผู้เรียนตามบ้าน 5) งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

และหน่วยงานอื่น และ 6) งานการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

ด้านสภาพพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานแต่ขาดแผนการดำเนินการในการให้และรับ บริการกับชุมชน ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน บุคลากรมีการปฏิบัติงานแต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และคิดว่าการบริการชุมชนคือหน้าที่ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ การบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ไม่พร้อมต่อการบริการ ในการออกเยี่ยมบ้านได้รับการต้อนรับจากผู้ปกครองบางคนเป็นอย่างดีแต่อีกส่วนหนึ่งนั้นผู้ปกครองไม่อยู่เนื่องจากติดภารกิจการประกอบอาชีพ จึงทำให้การเก็บข้อมูล พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียนตามสภาพจริงไม่ได้ ผู้ปกครองบางคนที่ไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมได้ จะฝากญาติที่ใกล้ชิดเข้าร่วมประชุมแทน จึงขาดการสื่อสารกันโดยตรงระหว่างครูและผู้ปกครอง การประชาสัมพันธ์มีการปฏิบัติแต่ไม่ต่อเนื่องด้านปัญหา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนมีปัญหาด้านความไม่พร้อมของวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้บริการแก่ชุมชน ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการให้บริการชุมชน และชุมชนยังไม่เข้าใจในการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาด้านต่างๆ ของนักเรียนร่วมกันขาดการประชาสัมพันธ์และขาดการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และ ขาดการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และขาดการการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นมติที่ประชุมจึงมีข้อตกลงที่จะดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานประถมศึกษา มุกดาหาร

2. การจัดกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน

โรงเรียนบ้านเหล่าหมี ประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างวันที่ 29 – 30 มิถุนายน 2557

2.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ คือ โรงเรียนบ้านนาแก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนครเขต 1 ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2557

2.3 การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วย 6

งานประกอบด้วย งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือบริการ ชุมชนงานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น และ งานการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

3. ผลการพัฒนากิจการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี่ตามความคิดเห็นของผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล จำนวน 58 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการพัฒนากิจการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี่ในวงรอบที่ 1 ผลการประเมินการปฏิบัติงานโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) และอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 งาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยเป็นดังนี้ งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$) งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) งานการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) ส่วนงานที่มีผลการประเมินต่ำสุดได้แก่ งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$) และในวงรอบที่ 2 ผลการประเมินผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลต่อการปฏิบัติงาน ในวงรอบที่ 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีผลการประเมินการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด 3 งาน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน ($\bar{x} = 4.67$) งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม ($\bar{x} = 4.57$) และงานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน ($\bar{x} = 4.54$) นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยสรุปในวงรอบที่ 1 มีภาพรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนในวงรอบที่ 2 อยู่ในระดับ มากที่สุด และมีร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 44.05

อภิปรายผล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อผู้ร่วมวิจัยการพัฒนากิจการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนากิจการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี่ โดยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านสภาพ พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานแต่ขาดการวางแผนปฏิบัติงานการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน ขาดการแต่งตั้งคณะกรรมการมอบหมายการปฏิบัติงานร่วมกันกับชุมชน ในการให้และรับ บริการกับชุมชน ขาดการมี

ส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน บุคลากรมีการปฏิบัติงานแต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันแต่ไม่ต่อเนื่อง ด้านปัญหา พบว่า ความไม่พร้อมของวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้บริการแก่ชุมชน ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการให้บริการชุมชน และชุมชนยังไม่เข้าใจในการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาด้านต่างๆ ของนักเรียนร่วมกัน ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี และการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จากสภาพและปัญหาการดำเนินงานจึงส่งผลให้การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนไม่ประสบผล ครู และบุคลากรของโรงเรียนมีงานที่รับผิดชอบ คืองานด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก จึงให้ความร่วมมือได้ไม่เต็มที่ ไม่ต่อเนื่อง และวัสดุอุปกรณ์ ไม่พร้อมที่จะให้บริการแก่ชุมชน ขาด ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการบริการชุมชน การขอความร่วมมือจากชุมชนบางกลุ่มยังไม่เห็นความสำคัญต่อการร่วมกิจกรรมกับบุคลากรของตนเอง ประกอบกับในชุมชนบ้านเหล่าหมีเป็นชุมชนที่มีขนาดใหญ่ ทุกครอบครัวมีการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนมาก ผู้ปกครองนักเรียนจึงไม่มีเวลาในการดูแลบุตรหลานทั้งในด้านการเรียนและในเรื่องการแก้ปัญหาพฤติกรรม ส่วนมากจะมอบให้เป็นหน้าที่ของครูประจำชั้นรับผิดชอบ

สภาพปัญหา และการแก้ปัญหาต่างๆ ของโรงเรียนบ้านเหล่าหมี ต้องอาศัยความร่วมมือทั้งในโรงเรียน และชุมชนไปพร้อมกันซึ่งทำให้การดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนได้ผลไม่เต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ นาวเหนือ (2550 : 520 – 522) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนเร่งสุฝืน ผลการศึกษาพบว่า เงื่อนไขภายในผู้บริหาร ต้องมีภาวะผู้นำเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการรักษา อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ต้องให้ความสำคัญ และร่วมมืออย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริพันธ์ ณ พัทลุง (2551, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ของโรงเรียนดงเค็งศึกษา อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานการพัฒนา โรงเรียนขาดการวางแผนงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาและการทำกิจกรรมร่วมกับทางโรงเรียนน้อย โรงเรียนไม่สามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ส่งผลให้โรงเรียนไม่

สามารถบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัตน์ ก้อนนาค (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชัยนาท ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมกำหนดแผน นโยบายและยุทธศาสตร์ มีส่วนร่วมน้อยสุดในการทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา มีส่วนร่วมน้อยสุดในการเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา มีส่วนร่วมน้อยสุดในการให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทาง สนับสนุนและส่งเสริมภารกิจของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีส่วนร่วมน้อยสุดในการเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษาต่อชุมชนและสาธารณชน และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมน้อยสุดในการวางแผนการนิเทศของสถานศึกษา

ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ สาระโป (2556, 184-190) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน 2) ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวม อยู่ในระดับน้อย 3) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสภาพการแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พลพัทธ์ คนหาญ (2556, 205-209) ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และ

ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชน ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง นักเรียน กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนต้นแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชน ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะทำงานยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์ และความต้องการ การกำหนดเป้าหมาย จุดเน้น การติดตามประเมินผล ขาดประสบการณ์ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาน้อยและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jeannette (2012, p. Abstract) ได้ศึกษา เพื่อประเมินและยกระดับการศึกษาและความพร้อมชุมชนของพันธมิตร เพื่อดำเนินการทางชุมชนตามการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (CBPR) ยังไม่ได้รับการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ กับการขาดความพร้อมที่จะดำเนินการ CBPR ทุนส่วนและผลิตภัณฑ์ของบริษัท มีความเสี่ยงที่วัตถุประสงค์ของการศึกษาเชิงคุณภาพนี้คือ การสำรวจเจตคติและตัวชี้วัดที่สำคัญ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการสื่อสาร พร้อมทุนส่วนความสามัคคีเพื่อดำเนินการ

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี ประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน การประชุมเชิงปฏิบัติการมีความสำคัญในการส่งผลให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองผู้นำชุมชน และหน่วยงานองค์กรในชุมชนได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ กับชุมชน การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นการพัฒนาแนวทางในการดำเนินงานความสัมพันธ์ กับชุมชนที่ได้ผลอีกวิธีการหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mircea (2006, p. Abstract) ได้ศึกษาอธิบายและพยายามที่จะอธิบายสถานะปัจจุบันของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัวจากมุมมองของวัยรุ่นซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่ดำเนินการภายใน เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัวชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตโครงการ Alba ที่อยู่ในกระบวนการของการพัฒนาวัตถุประสงค์คือ การหาสิ่งรับรู้การเป็นตัวแทนและแบบแผนพฤติกรรมของวัยรุ่นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษา และต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน

และครอบครัวในบริบททางการเมืองและทางสังคม และเศรษฐกิจของโรมานีเย ในระหว่างระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงเพื่อสังคมประชาธิปไตย ความจำเพาะของชุดรูปแบบที่นำเสนอ มีพนักงานหลักการตีความการวิจัยเป็นหลัก และการออกแบบการวิจัยแสดงให้เห็นชัดเจน มีรายละเอียดจากมุมมองของผู้เข้าร่วม ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มที่แนะนำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัตน์ ก้อนนาค (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยพบว่าควรจัดอบรมให้ความรู้ในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ จัดให้มีกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่และภารกิจอย่างต่อเนื่อง ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ควรคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนเป็นคณะกรรมการ ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้สึกดีต่อกับงานวิจัยของ สิริพันธ์ ณ พัทลุง (2551, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนดงเค็งศึกษา อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและได้รับประสบการณ์ในการดำเนินงาน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สำเร็จ สุพร (2553, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนประกอบด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการดำเนินงานส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jeannette (2012, p. Abstract) ได้ศึกษา เพื่อประเมินและยกระดับการศึกษาและความพร้อมชุมชนของพันธมิตร เพื่อดำเนินการทางชุมชนตามการวิจัยแบบมีส่วนร่วม(CBPR) ผลการวิจัยพบว่า การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญและโฟกัสกลุ่ม("n" = 36 ร่วม) ได้ดำเนินการกับผู้เข้าร่วมการศึกษาและชุมชนที่มีประสบการณ์ที่มีความร่วมมือ CBPR "กรอบในการวิเคราะห์วิธีการ" ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างรูปแบบใหม่ CBPR รุ่น พร้อมทั้งห้ส่วนจำกัดบรรพบุรุษของความพร้อมทั้งส่วน CBPR เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาและความสนใจร่วมกัน มิติที่สำคัญของการเตรียมความพร้อมรุ่น CBPR ห้างหุ้นส่วนเป็นความตึงาม 1. ของพอดี, ความจุ 2. การดำเนินงาน 3. ผลลัพธ์ที่ต้องการเป็นหุ้นส่วนที่ยั่งยืนและผลิตภัณฑ์การเจริญเติบโต

ร่วมกันกำหนดนโยบายและผลกระทบทางสังคมและสุขภาพในชุมชน พร้อมหุ้นส่วน CBPR เป็นซ้ำและแบบไดนามิก เฉพาะกระบวนการความร่วมมือและปัญหาได้รับ อิทธิพลจากช่วงของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและบริบท คล้อยตามการเปลี่ยนแปลงและ สิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการส่งเสริมสุขภาพและการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมในชุมชน

2.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ ที่มีผลงานด้านการดำเนินงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนที่เป็นต้นแบบ ที่ประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของสำเร็จ สุพร (2553, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบ มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนการปฏิบัติงาน ตามแนวทางการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามแผนปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผลการให้บริการชุมชน การช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชนและ การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอื่น

2.3 การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้าน เหล่าหมี หลังจากการพัฒนาโดยการเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศ ติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมผลในวงรอบที่ 1 จากการประเมินผลทั้ง 6 งาน โดยภาพรวมพบว่า ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลมี ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายด้านได้ดังนี้ 1) งาน สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน ($\bar{x} = 3.85$) 2) งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน ($\bar{x} = 4.223$) 3) งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมา ประชุม ($\bar{x} = 4.44$) 4) งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน ($\bar{x} = 4.42$) 5) งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ($\bar{x} = 3.93$) และ 6) งานการ ประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ($\bar{x} = 4.06$) จึงนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยการ ดำเนินการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์เพิ่ม 5 กิจกรรมคือ 1) จัดประชุมผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี 2) จัดกีฬาสัมพันธ์พ่อแม่ผู้ปกครองและนักเรียน 3) กิจกรรมการประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ของโรงเรียนให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น การออกเสียงตามสาย การจัดทำเอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ โดยให้นักเรียน

นำไปให้ผู้ปกครอง 4) จัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรม ทำการนิเทศแบบชี้แนะ ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลมีผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) มีค่าเฉลี่ยในวงรอบที่ 2 เพิ่มจากวงรอบที่ 1 (=0.37) โดยมีค่าเฉลี่ย ร้อยละความก้าวหน้า เท่ากับ 44.05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะวิทยากรในการประชุมเชิงปฏิบัติการมีสื่อที่น่าสนใจสร้างความสนใจและสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน มีความเป็นรูปธรรม นอกจากนี้วิทยากรยังได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความชำนาญ มีการประสานสัมพันธ์กันและสามารถนำไปปรับใช้จริง และผู้นิเทศได้ชี้แนะเป็นกัลยาณมิตรกับผู้รับการนิเทศ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการพัฒนาการดำเนินงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพันธ์ ณ พัทลุง (2551: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนดงเต็งศึกษา อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมที่ทำให้โรงเรียนได้ร่วมกิจกรรมกับชุมชนเกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือต่อการจัดการศึกษาในลักษณะของการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ชุมชนกล้าเสนอความเห็นและชี้แนะแนวทางในการจัดการศึกษา โรงเรียนกับชุมชนยังได้ร่วมกันปลูกฝังความกตัญญูกตเวทิต์ให้กับนักเรียนในวันสำคัญต่างๆ เพื่อให้คงอยู่คู่กับชุมชนและท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สำเร็จ สุพร (2553, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า มีการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านต่างๆ ประกอบด้วย การให้บริการชุมชน การรับความช่วยเหลือจากชุมชน การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น การดำเนินงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และการประชาสัมพันธ์ ผลการพัฒนาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมสมัตร์ วุฒิเจริญกุล (2556, 155) ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนประกอบด้วย

1) กิจกรรมนำโดยการจัดกิจกรรมการจัดเก็บข้อมูล 2) การดำเนินการ โดยการออกเยี่ยมชุมชน โรงเรียนช่วยเหลือชุมชน และชุมชนให้การช่วยเหลือโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ วัสดุ สิ่งของ บุคลากร งบประมาณ และงานวิชาการ โรงเรียนและชุมชนได้ร่วมกิจกรรมร่วมกัน และ 3) กิจกรรมสนับสนุนประกอบด้วยการสื่อสาร และกิจกรรมการประสานสัมพันธ์ และองค์ประกอบด้านระบบ และกลไกของรูปแบบการบริหารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ใช้วงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย

1) การวางแผน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยคือ จัดโครงสร้างการบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน กำหนดนโยบาย การบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จัดทำคู่มือ การบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ 2) การดำเนินการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ มอบหมายงานให้บุคลากรรับผิดชอบ โรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนและชุมชนประสานความร่วมมือพัฒนางานด้านการศึกษา โรงเรียนจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อสื่อสารความเข้าใจระหว่างกัน โรงเรียนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 3) ตรวจสอบ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยคือ นิเทศติดตามการดำเนินงาน ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน

4) ปรับปรุงพัฒนา ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ ลการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จโรงเรียนจัดให้เป็นมาตรฐานถือเป็นแนวทางปฏิบัติงานต่อไป เพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น รวบรวมข้อเสนอแนะ อุปสรรคปัญหา วิเคราะห์แก้ไข ไปวางแผนดำเนินระบบและกลไกในการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ของเดิมมี เป็นระบบและกลไกที่สามารถขับเคลื่อนให้การบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นระบบที่เริ่มจากการวางแผนงาน การนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติ การตรวจสอบ การจัดทำมาตรฐานงาน ในกิจกรรมที่ดำเนินการแต่ละกิจกรรมจะมีวงจรคุณภาพช่วยขับเคลื่อนทุกกิจกรรม งานไม่ซ้ำซ้อน บุคลากรทุกคนในโรงเรียนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นการทำงานที่เป็นทีม งบประมาณในการดำเนินการถูกใช้อย่างคุ้มค่า ลดความเสี่ยงในการบริหารงาน กิจกรรมงานเป็นพลวัตร เชื่อมโยงกัน และงานที่ทำไม่ได้สร้างภาระให้บุคลากร

ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ สุวิชา วิริยมานุวงศ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่าได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับ

ชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ทำให้สถานศึกษากับชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ประกอบด้วยวิธีการดำเนินงาน 4 ประการคือ 1) การนำโรงเรียนเข้าสู่ชุมชนโดยสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือจัดกิจกรรมตามที่ชุมชนต้องการหรือร้องขอเป็นวิทยากรให้ชุมชน เป็นคณะกรรมการ เป็นที่ปรึกษาของชุมชน หรือหน่วยงานในชุมชน 2) การสร้างความ ศรัทธาของผู้บริหารและครูโดยผู้บริหารและครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมมีความรับผิดชอบ มีความจริงใจในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนครุมีความตั้งใจและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 3) การนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน โยสถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามาร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4) การให้บริการชุมชนโดยสถานศึกษาให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ชุมชน ให้ชุมชนใช้สถานที่ของโรงเรียนในการทำกิจกรรม ให้ชุมชนใช้บริการอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรม และสอดคล้องกับการวิจัยของ Gold. (2000 : 295) ได้วิจัยเรื่องการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐฟิลาเดลเฟีย ผลการวิจัยพบว่า การจัดการของชุมชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชน ดังนั้นการสร้างหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักการศึกษา ทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน และยังสอดคล้องกับ Michael (2012, p. Abstract) ได้ศึกษากระบวนการทางสังคมและผลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่เชื่อมโยงชุมชน ตามที่ประสบความสำเร็จร่วมกับผู้ปกครองและเด็กละตินในโรงเรียนชุมชนมีรายได้ต่ำ ที่มีหลายเชื้อสายโดยเป็นการศึกษารายกรณี ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองโดยอาศัยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน สรุปได้ว่า ผู้ปกครอง ที่มีรายได้ต่ำพยายามหาเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในเพื่อลดอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้นำโรงเรียน ชุมชน และนักวิจัยยกระดับทรัพยากรและเงินทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่พ่อแม่ผู้ปกครองที่ให้การร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

สรุปได้ว่า การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมีย ในวงรอบที่ 1 ผ่านการดำเนินงาน 6 งาน ประกอบด้วย งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม งานการออกเยี่ยมผู้ปกครองและ

ผู้เรียนตามบ้าน งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น และงานการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ในวงรอบที่ 2 มีการขยายระยะเวลาในการพัฒนา การจัดกิจกรรมการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โดยใช้กิจกรรม 5 กิจกรรมในการพัฒนา ดังนี้ 1) จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี 2) จัดกีฬาสัมพันธ์พ่อแม่ผู้ปกครองและนักเรียน 3) กิจกรรมการประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ของโรงเรียนให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย การจัดทำเอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ โดยให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครอง 4) จัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรม เชิญผู้ปกครอง และ ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม และ 5) การเร่งออกเยี่ยมผู้ปกครองละนักเรียนตามบ้านในเขตบริการ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลมีผลการประเมินผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุดและ พบว่า ค่าเฉลี่ยในวงรอบที่ 2 เพิ่มจากวงรอบที่ 1 เท่ากับ 0.37 โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละความก้าวหน้า เท่ากับ 44.05 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยร้อยละความก้าวหน้ามากกว่าร้อยละ 25 สรุปว่าแนวทางการดำเนินงานทั้ง 2 วงรอบเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนได้จริง

3. จากผลการติดตามการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมีซึ่งดำเนินการหลังจากการประชุมปฏิบัติการและการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ของโรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร ในวงรอบที่ 2 มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) ในขณะที่วงรอบแรกมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) ที่เป็นดังนี้เพราะ โรงเรียนบ้านเหล่าหมีมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และหน่วยงาน หรือองค์การอื่นๆ เป็นอย่างดีที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนได้มีการเลือกและปรับปรุงกิจกรรมจากวงรอบที่ 1 ให้เหมาะสม ประกอบกับโรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย และประชาสัมพันธ์ผ่านนักเรียนทำให้ผู้ปกครองมองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นช่วงเวลาที่ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนว่างจากการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วสันต์ นาวเหนียว (2550, 520-522) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนเร่งสู่ฝัน ผลการวิจัย พบว่า พื้นฐานความเชื่อสังคมไทยความสัมพันธ์กับชุมชนการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมสมัคร วุฒิ

เจริญกุล (2556, 155) ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย คือ นิเทศติดตามการดำเนินงาน ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน และ การปรับปรุงพัฒนา ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ การปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จโรงเรียนจัดให้เป็นมาตรฐานถือเป็นแนวทางปฏิบัติงานต่อไป เพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น รวบรวมข้อเสนอแนะ อุปสรรคปัญหา วิถีแก้ไข ไปวางแผนดำเนินใหม่ ระบบและกลไกในการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ของเดมมิ่ง เป็นระบบและกลไกที่สามารถขับเคลื่อนให้การบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นระบบที่เริ่มจากการวางแผนงาน การนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติ การตรวจสอบ การจัดทำมาตรฐานงาน ในกิจกรรมที่ดำเนินการแต่ละกิจกรรมจะมีวงจรคุณภาพช่วยขับเคลื่อนทุกกิจกรรมงานไม่ซ้ำซ้อน บุคลากรทุกคนในโรงเรียนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นการดำเนินงานที่เป็นทีม งบประมาณในการดำเนินการถูกใช้อย่างคุ้มค่า ลดความเสี่ยงในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมีในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหาร ควรสนับสนุนการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้มีโอกาสในการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมร่วมกับกับชุมชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการประสานสัมพันธ์สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

1.2 สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและแนวทางในการให้บริการชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียน โดยให้มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบแบบมีส่วนร่วมต่อชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างชัดเจน พัฒนาความรู้ความเข้าใจให้ทุกคนเกิดความตระหนักต่อการรับผิดชอบต่องานความสัมพันธ์กับชุมชน

1.3 การนิเทศติดตามผลควรใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลาย และเป็น
กัลยาณมิตร อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาการดำเนินงาน
ความสัมพันธ์กับชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน
ของโรงเรียนอื่นๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อให้ได้ข้อสรุป
ยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการพัฒนารูปแบบการบริหารการสร้างความสัมพันธ์กับ
ชุมชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.3 ควรศึกษาเรื่องปัจจัยหรือองค์ประกอบของการสร้าง
ความสัมพันธ์กับชุมชนที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร